

De moord van Nijlen

Eerste aflevering:

„Het zou voorzigtig zyn, zoo wel by dag als by avond nooyt de deuren te openen voor personen die door hunne spraek niet bekend zyn...”

„Er is gebeurd bij de pastoor van Nijlen een wrede moord, een grote schelmerij...” zingt de griffier in het bekende 19de eeuwse zangstuk „De Moord van Nijlen.” Behalve dit - parodiërend - zangspel bestaan er minstens een drietal verschillende marktliederen die de moord in geuren en kleuren verhalen, wat als bewijs mag gelden dat gans de streek diep geschokt was door deze misdaad. Overtuigd dat de schrijvers van deze liederen zich wel enkele dichterlijke vrijheden veroorloofden om het verhaal voor de toehoorders te verfraaien, gingen wij op zoek naar getuigenissen van toen.

Wij ontdekten in de tijdschriftenleeszaal van de Antwerpse Stadsbibliothek zes kranten die over de gebeurtenissen berichten. Om de tijdsgeest, die spreekt uit de nu - voor ons - ongewone uitdrukkingwijze te bewaren, hebben wij besloten deze artikelen letterlijk over te nemen en op die manier terug te gaan naar die beruchte tweede nieuwjaarsdag van 1842. Wij laten een onbekende Lierse korrespondent aan het woord :

Men schryft uyt Lier: Eene vreedde misdaed is gisteren zondag om elf en half uren des morgens begaen in de gemeente Neylen kanton Heyst-op-den-Berg.

Eenen persoon is in de pastory gedrongen en heeft den pastor uytgedaegd hem zyn geld te overhandigen. Den pastor zich niet zeer haestig getoond hebbende om hier aen te voldoen heeft dezen man hem eenen slag op het hoofd gegeven met eene kleyne byl die hy verborgen hield onder zynen keel en heeft hem vervolgens verscheyde messteken toegebracht. De dienstmeyd die op het gerugt toegelopen is, heeft insgelycks eenen messteek in den buyck ontfangen. De zuster van de dienstmeyd, welke zich in de keuken bevond, hebbende het geschreeuw gehoord der slachtoffers heeft om hulp geroepen en aldan heeft den moordenaer de vlugt genomen.

Men heeft hem onmiddelyk agtervolgd en konnen bereycken; maer het was niet zonder moeyte dat men zich heeft konnen meester maken van zynen persoon; want gewapend met pistolen, met messen, eene byl, enz. heeft hy eenen geweldigen wederstand gedaen : hy heeft geschoten op de eerste die zich op hem wierpen en heeft er eenen ligtelyk aen het hoofd gewond.

Incidit in latronem, qui plagis impositis abiit semivivo relicto.

Luc. 10 v. 30.

Hy viel in de handen van eenen moordenaer, denwelken . . . hem verscheydene wonden gegeven hebbende, de vlugt nam : laetende hem half-dood liggen. Luc. C. 10 v. 30.

Bid voor de ziel

VAN ZALIGEN DEN EERWEERDEN HEER
PETRUS DE GROOF.

geboren te Contich den 8 July 1772,
Priest. gewydt Emmerich 2 Juny 1801,
Onderpastoor te Niel 25 July 1805,
Pastoor te Nijlen den 29 Meert 1822,
Alwaer hy, na bediend te zyn, aen
het gevolg zyner wonden, in den
Heer is ontslaepen den 9 January 1842.

R. I. P.

Lier. — Drukk der gebroeders Van In.

Van pastoor Petrus de Groof bleef ons geen beeltenis... wel een doodsprentje, gedrukt bij de gebroeders Van In.

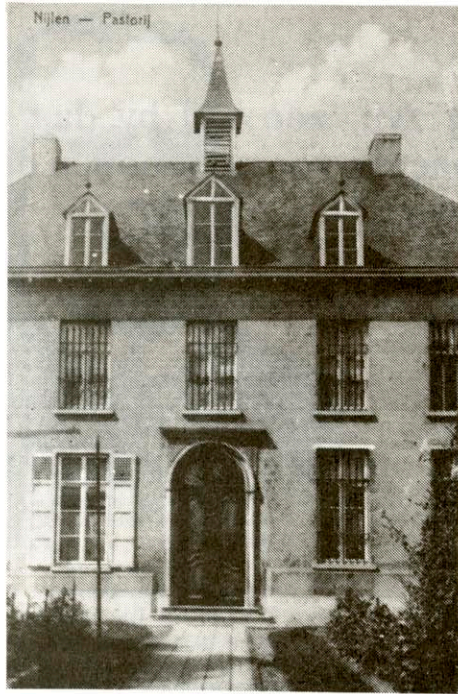
Dezen wederstand gevoegd by de vreedheyd der misdaed, had de bevolking van Neylen zoodanig verbitterd dat den moordenaer gevaer heeft geloopt doodgeslagen te worden; hy is sterk mishandeld geworden.

De heeren prokureur des konings, den rechter ter instructie en den greffier der rechtsbank van Mechelen, hebben zich dezen morgend ter plaetse begeven om de zaak te onderzoeken.

De wonden des pastors, ouderling van by 80 jaren, zyn gevaerlyk. De gene der dienstmeyd, insgelyks van hoogen ouderdom, word als doodelyk aenzien.

Den moordenaar is, zo het schynt eenen ouden gevon-
nisten, geboortig uyt Vlaenderen en bewoonende het
Luykerland.

(Den Antwerpenaer van 4 januari 1842)

Nog een oude foto van de pastorie

*In de „Postryder van Antwerpen” vinden we in het
nummer van de volgende zaterdag (8.1.1842) bijkomen-
de details :*

Men verneemt van den moordenaar des gryzen pastors
van Neylen, en van zyne oude dienstmeyd, omstandig-
heden die eenen uysterste stoutheyd en koelen bloede by

dit wangedrocht kenmerken; men verzekerd ons, dat hy
zich reeds voor de vroegmis by den weerdigen geestely-
ken, onder zekere bedrieglyke voorwaerden aengeboden
had en, daer hy de antwoord van den pastor bekwam dat
het oogenblik daer was dat hy de vroegmis moest cele-
breeren, zegde hem den voorbedagten moordenaar, dat
hy de zelve dan ook eerst zou bywoonen; men weet wat
er na zyne wederkomst plaets heeft gehad; na het plee-
gen van zyn schelmstuk, en op de vlugt gejaegd door het
alarmgeschreeuw van eene tweede huysgenote, zegde hy
aen dry persoonen die hy buyten de deur ontmoette, en
hem vroegen wat er omging, dat den pastor daer zoo
even eenen overval had gekreegen, doch dat het gevaer
over was; gerustelyk doorstappende, wierd hy nog van
twee andere byzonderlingen ontmoet, die hem de zelve
vraag stelden.

*Het „Provinciael Antwerpsch Nieuwsblad” meld in zijn
nummer van 11 januari 1842 de dood van pastoor De
Groof :*

In ons nummer van den 4n januari hebben wy, verhaeld
de omstandigheden van den moorddaedigen aenval
tegen den pastoor van Nylen. Wy verneemen dat dien
agtbaeren geestelyken in den nacht van zaterdag tot
zondag aen zyne wonden is overleden. De dienstmeyd
vaert ook zeer slegt. Den daeder van dit dobbel schelm-
stuk is genaemd Hendrik De Backer, geboren te Oost-
malle en woonagtig te Grand-Hamelle, by luyk. Gelyk
wy reeds gemeld hebben is het eenen ontslaegen dwang-
arbeyder, die den 31n december 1829 te Antwerpen heeft
te pronken gestaen en 8 jaeren dwang-arbeyd heeft
ondergaen, voor diefstal met braek.

*Over de veroordeling en terechtstelling van De Bakker
hebben we het in ons volgend nummer. Tot dan.*

**Rosette Rymenants*